
Kuupäev: 18.12.2015

Teema: Viisa infosüsteemi järelevalve

Tööplaanipunkti 2.4.5. (kindlustunne viisainfosüsteemis isikuandmete töötlemise nõuete täitmisest) kohaselt tuli läbi viia omaalgatuslik järelevalve (audit) viisa infosüsteemi (VIS) siseriikliku osa (viisaregister) üle.¹

Nimetatud kohustus tuleneb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 09.07.2008 määruse (RÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta, art 41 lõikest 2.

Auditi eesmärk oli teha kindlaks, kas isikuandmete töötlemine ja sellega seotud tegevused on viisaregistris vastavuses VIS-i ja viisaregistri pidamist reguleerivate õigusaktidega.

VIS-i pidamist reguleerib Euroopa Liidu tasandil:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 09.07.2008 määrus (RÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (edaspidi viidatud: VIS määrus)²; ning
- Nõukogu 23.06.2008 otsus nr 2008/633/JSK, mis käsitleb liikmesriikide määratud ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel (edaspidi viidatud: Nõukogu otsus)³.

Eestis on VIS-iga seonduvalt loodud VIS-i siseriiklik osa ehk viisaregister Vabariigi Valitsuse 17.06.2010 määruse nr 86 „Viisaregistri pidamise põhimäärus“ (edaspidi: viisaregistri põhimäärus) alusel.

Viisaregistri põhimääruse § 2 kohaselt on viisaregistri volitatud töötlejaks Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), mistõttu edastati PPA-le teade järelevalvemenetluse algatamisest koos küsimustikuga. Nimetatud küsimustikus toodud küsimuste koostamisel lähtuti VIS määruses, Nõukogu otsuses ja viisaregistri põhimääruses toodud nõuetest.

Küsimused olid jaotatud teemablokkideks, milleks olid: andmete kogumine, töötlemine ja säilitamine; andmesubjekti õigused; juurdepääs viisaregistrile ning VIS-le; logimine; kontrolli teostamine; ning infoturve.

Küsimustikus toodud küsimustele koondvastuse andmiseks andsid sisendi PPA, Välisministeerium, Siseministeerium, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT), ning Kaitsepolitsei amet.

Seoses auditi läbiviimisega toimus ka kohapealne kontroll PPA Tallinna kordonis, mis on spetsialiseerunud Tallinna külastavate kaubalaevade meeskondade piirületusele. Kontrolli käigus vaadeldi VIS-i Eesti siseriikliku liidese (viisaregistri) live keskkonda. Kontrolliti ning saadi selgitusi viisaregistrisse kasutamise korra (sh sisenemise, kasutajaõiguste halduse) osas.

¹ Link asjatoimikule: <https://akidelta.just.sise.dhs/n/caseFile/b80f5c62-938f-40ef-b820-bc746dfbd1ab>

² VIS määrus <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008R0767-20131018&qid=1439797610066&from=EN>

³ Nõukogu otsus <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008D0633&qid=1439797654638&from=EN>

Auditi tulemusena selgus, et andmesubjektidele on tagatud õigus enda andmete tutvumiseks, parandamiseks ja kustutamiseks. Samuti on tagatud, et pädevate asutuste pädevad ametnikud saavad juurdepääsu ainult neile andmetele, mis on neile oma tööülesannete täitmiseks vajalik.

Ühe aspektina kontrolliti viisaregistrisse kantud andmete, sh isikuandmete koosseisu vastavust viisaregistri põhimäärusele. Kontrollimisel ei tuvastatud, et viisaregistrisse on kantud rohkem andmeid, sh isikuandmeid kui viisaregistri põhimäärus selleks ette näeb.

Auditi läbiviimisel suuri puudusi ei tuvastatud, kuid mõningate asjaolude suhtes juhiti viisaregistri vastutava töötaja (Siseministeerium) ning viisaregistri põhiliste volitatud töötajate (PPA ja Välisministeerium) tähelepanu menetlusest selgunud asjaolude osas – nt soovitasime viisaregistriga seotud andmete säilitustähtajad üle vaadata.

Koostaja:
Raavo Palu
vaneminspektor